

مع شمسها:

صمدی، قنبر علی، ۱۳۴۸ -

عنوان و نام پدیدآور:

عنوان و نام پدیدآور: مبانی فرجام‌شناسی تاریخ در قرآن/ نویسنده قنبر علی صمدی.

مشخصات نشر:

مشخصات نشر: قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۳۹۲ش.

فہرست:

فروست: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ: ۹۹.

مجتمع آموزش عالی فقه؛ ۱۱.

شایک:

شابک: ۰-۷۵۶-۱۹۵-۹۶۴-۹۷۸

وخصیت فارستوئیسی: فیفا

اددات: کتابخانه

کتابنامہ

م. ف. ع.

موضوع: قرآن -- پیشگوئی‌ها

موضوع:

موضوع: عادی شناسی

من فروع:

موضوع: ۶: -- و بابت -- انتظار -- جنبه های قرآنی

موضوع :-

موضوع: ...
نویسنده: ...
موضوع: ...
نویسنده: ...

موضوع:

موضوع: آینده ایران - جنبه های فراقی
 شناسه افزوده: جامعه المصطفی (ع) العالمية. مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ع).

دہ بندی کنگہ:

داده بندی کنگه: BP ۱۳۹۲ ۲م ۱۳۹۲

(ده بندى، ده سر)

۲۹۷/۱۵۹

شماره کتابخانه ملی :

شماره کتابشناسی ملی : ۳۴۰۰۷۰۵

مبانی فرجام‌شناسی تاریخ در قرآن

تأليف: علي صمدی

www.ketab.ir

مرکز بین‌المللی
ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

مبانی فرجام‌شناسی تاریخ در قرآن

مؤلف: قنبر علی صمدی

چاپ اول: ۱۳۹۲ش / ۱۴۳۵ق

ناشر: مركز بين المللي ترجمه و نشر المصطفى ﷺ

● حباب: نارنجستان ● قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۳۰۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

[illegible]

pub.miu.ac.ir miup@pub.miu.ac.ir

با سیاست از دست اندر کارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

● صفحہ آرا: سید محسن عمادی

● ناظر گم افک: مسعود مہدوی

● مدیر انتشارات: محمد سعید پناهی

● ویراستار: محمد یحییٰ

● ناظر حجاب: نعمت اللہ یزدانی

● معاونت تولید: تورج روحانی

● نمونہ خوان: سید شعبانعلی ہاشمی

● آمادہ ساز: محمد رضا کوثری

● ناظر تولید: جعفر فاسمی ابهری

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نویسی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه به نوعی برخاسته از مسئولیت‌های حاکومت در این عصر است؛ دورانی که پای‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. ازاین‌رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و «اندویدی» در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی میان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی رحمه الله و مقام معظم رهبر دام ظلّه العالی می‌باشد.

«جامعه المصطفی رحمه الله العالمیه» برای تحقق این رسالت خطیر و برمسیر نشر معارف ناب محمدی رحمه الله «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی رحمه الله» را تأسیس کرده است.

اثر حاضر با عنوان مبانی فرجام‌شناسی تاریخ در قرآن حاصل پژوهش فاضل گرامی جناب آقای قنبرعلی صمدی، کوششی است در به ثمر رساندن گوشه‌ای از این اهداف متعالی.

در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، سپاس گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی رحمه الله

فهرست

۱۱	پیش‌گفتار.....
	بخش اول: کلیات و پیش‌نیازها
۱۹	۱. مفاهیم و اصطلاحات.....
۱۹	مبانی.....
۲۰	فرجام‌شناسی.....
۲۰	فرجام تاریخ.....
۲۳	آینده‌پژوهی.....
۲۵	پیش‌فرض‌های آینده‌پژوهی.....
۲۶	تشابهات آینده‌پژوهی و فرجام‌شناسی.....
۲۷	تفاوت‌های آینده‌پژوهی و فرجام‌شناسی.....
۳۰	آینده‌نگری.....
۳۰	پیش‌بینی آینده.....
۳۰	پیش‌گویی از آینده.....
۳۱	تفاوت‌های «پیش‌گویی» با «پیش‌بینی».....
۳۲	امید به آینده.....
۳۳	نقشه آینده.....
۳۴	گونه‌های آینده.....
۳۵	آینده مطلوب.....
۳۵	آگاهی از آینده.....
۳۵	اضلاع سه‌گانه تاریخ.....
۳۶	پیوند گذشته، حال و آینده.....
۳۷	منابع آگاهی از آینده.....
۳۸	نقش معرفت‌های حسی در کشف آینده.....

۳۹	 ضرورت نگرش دینی به آینده
۴۰	 آموزه‌های وحیانی؛ منبع آگاهی از آینده
۴۳	 ۲. گونه‌های فرجام‌شناسی
۴۳	 آینده در انگاره‌های فرجام‌شناسانه مکاتب فکری
۴۴	 تئوری‌های عصر مدرن
۴۵	 ۱. تئوری‌های خطی و تکاملی
۴۵	 ۲. تئوری‌های دورانی
۴۶	 ۳. تئوری‌های ستیز
۴۶	 آینده از دیدگاه ادیان الهی
۴۷	 ۱. ادیان باستان
۴۸	 ۲. ادیان ابراهیمی
۵۳	 نقش ادیان در شکوفایی نگاه مثبت به آینده
۵۴	 مشترکات آینده‌نگری ادیان ابراهیمی
۵۴	 ویژگی‌های آینده‌نگری اسلامی
۵۵	 ۱. وحیانی
۵۵	 ۲. جزم اندیشی
۵۶	 ۳. حرکت آفرین
۵۸	 تفکر شیعی؛ خاستگاه آینده‌نگری اسلامی
بخش دوم: مبانی و پیش‌فرض‌ها	
۶۵	 درآمد
۶۷	 ۱. حرکت تاریخ
۶۷	 مفهوم حرکت
۶۸	 عوامل حرکت تاریخ
۶۹	 اراده الهی، محرک تاریخ
۷۳	 نقش اراده انسان در فرآیندسازی حرکت تاریخ
۷۵	 تأکید قرآن بر نقش‌آفرینی انسان در تحول تاریخ
۷۸	 دیدگاه متفکرین اسلامی در تفسیر تحول تاریخ
۸۷	 اراده‌های محور و اراده‌های پیرو
۹۱	 ۲. قانونمندی حرکت تاریخ
۹۱	 معنای قانونمندی
۹۲	 قرآن و قانونمندی حرکت تاریخ
۹۵	 ضرورت شناخت قوانین تاریخ
۹۶	 نقش قرآن در معرفی قوانین تاریخ
۹۷	 آثار و پیامدهای فرضیه قانونمندی تاریخ

۹۸	۱. متغیر بودن آینده
۹۸	۲. پیش‌بینی پذیر بودن آینده
۹۹	۳. مدیریت شرایط آینده
۱۰۱	۳. تکامل هدفمند حرکت تاریخ
۱۰۱	چیستی تکامل
۱۰۱	تفسیر تکامل تاریخ
۱۰۴	غایت‌مندی حرکت تاریخ
۱۰۴	ضرورت توجه به غایت‌مندی تاریخ
۱۰۵	خلقت انسان و غایت‌مندی تاریخ
۱۰۹	۴. سنت‌های حاکم بر جامعه و تاریخ
۱۰۹	معناشناسی سنت
۱۰۹	سنت در لغت
۱۱۰	سنت در اصطلاح اهل حدیث
۱۱۰	سنت در اصطلاح فقهی
۱۱۱	سنت در اصطلاح اصحاب
۱۱۱	سنت در اصطلاح کلام
۱۱۱	سنت در کاربرد آیات
۱۱۲	گونه‌های سنن اجتماعی در قرآن
۱۱۲	۱. سنت‌های مشروط
۱۱۴	۲. سنت‌های مطلق
۱۱۴	۳. سنت‌های انعطاف‌پذیر
۱۱۵	ویژگی‌های سنن اجتماعی در قرآن
۱۱۵	۱. خدایی بودن
۱۱۶	۲. ثبات و تبدیل‌ناپذیری
۱۱۷	۳. سازگاری با اختیار انسان
۱۱۷	انواع سنن اجتماعی در قرآن
۱۱۷	۱. سنت‌های فراگیر
۱۲۱	۲. سنت‌های معطوف به آینده
	بخش سوم: فرجام تاریخ در پیش‌گویی‌های قرآن
۱۲۷	درآمد
۱۲۹	۱. سیمای جامعه موعود در آیات قرآن
۱۳۰	آیات عام
۱۳۶	آیات خاص
۱۳۸	پیام‌ها

۱۴۰	فرازا
۱۴۳	۲. شرایط و زمینه‌های ظهور منجی موعود
۱۴۳	نقش مردم در فراهم‌سازی زمینه‌های ظهور
۱۴۴	بررسی دو دیدگاه
۱۴۴	۱. نظریه حصولی (جبری بودن ظهور)
۱۴۷	۲. نظریه تحصیلی (اختیاری بودن ظهور)
۱۶۱	۳. بایسته‌های ظهور
۱۶۱	۱. بایسته‌های عام
۱۶۴	۲. بایسته‌های خاص
۱۶۴	الف) پیوند معنوی (معرفت امام علیه السلام)
۱۶۸	ب) زمینه‌سازی ظهور
	بخش چهارم: نگرش تطبیقی به فرجام‌شناسی قرآن و نظریات معاصر (با تأکید بر نظریه پایان تاریخ)
۱۸۱	ضرورت نگاه تطبیقی
۱۸۳	۱. ویژگی‌ها و تمایزات نظریه قرآن
۱۸۵	۱. مبانی
۱۸۵	الف) خدا محور
۱۸۷	ب) فطرت‌گرا
۱۸۸	ج) حرکت آفرین
۱۸۸	د) جامع‌نگر
۱۹۰	ه) خیرپذیر
۱۹۳	و) آرمان‌گرا
۱۹۳	ز) جهان شمول
۱۹۴	۲. ساختار
۱۹۵	الف) عنصر رهبری
۱۹۷	ب) کارویژه‌ها
۱۹۹	ج) مقبولیت اجتماعی
۲۰۱	۲. تئوری‌های معاصر، بن‌بست‌ها و چالش‌ها
۲۰۱	تئوری‌های فلسفی - تاریخی
۲۰۳	تئوری‌های سیاسی لیبرال
۲۰۴	۱. نظریه دهکده جهانی
۲۰۵	۲. نظریه موج سوم
۲۰۵	۳. نظریه برخورد تمدن‌ها
۲۰۶	۴. نظریه پایان تاریخ
۲۲۷	کتاب‌نامه